

DEMOKRASİNİN ÇOK KISA TARİHİ

Dr. Şadi YAZICI

Tuzla Belediye Başkanı

1971 yılında Erzurum'da doğdu. 1974 yılında ailesiyle birlikte İstanbul- Kartal'a yerleşti. İlk, orta ve lise eğitimini Kartal'da tamamladı. 1987 yılındaki lise eğitiminin ardından Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni kazandı ve bu fakülteden mezun oldu. Mezuniyetinin sonrasında meslek hayatına atıldı ve 1997 yılında Tuzla'da kurduğu 'Tuzla Teşhis ve Tedavi Merkezi' ile özel sektörde hizmete başladı.

Çok aktif bir yapıya sahip olan Dr. Şadi Yazıcı, mesleki kariyerinin yanında siyasetle de yakından ilgilendi; Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AK Parti) kuruluş çalışmalarını içinde yer aldı. Bu kapsamda AK Parti Tuzla Kurucu İlçe Başkanı oldu ve 7 yıl süreyle ilçe başkanlığı görevini icra etti.

Yöneticilik alanında yazmış olduğu "Teşkilat nedir?" ve "Teşkilatçı kimdir?" adlı makaleleriyle iki ödüllü bulunan Dr. Şadi Yazıcı, 26 Ekim 2008 tarihinde yapılan son ilçe kongresinde kendi tercihiyle aday olmayarak görevini bir başka arkadaşına devretti.

29 Mart 2009 yerel seçimlerinde AK Parti'den belediye başkan adayı olan Dr. Şadi Yazıcı, seçimlerden başarıyla çıkarak Tuzla'nın üçüncü belediye başkanı oldu. 30 Mart 2014'te yapılan seçimlerde ise AK Parti'den bir kez daha aday gösterildi ve tekrar belediye başkanı seçildi.

Birçok sivil toplum kuruluşunu fiilen destekleyen ve çalışmalarını içinde aktif olarak yer alan Dr. Şadi Yazıcı, İlim Yayma Cemiyeti'nin de Tuzla şube başkanıdır.

Dr. Fatma Yazıcı ile evli olan Dr. Şadi Yazıcı iki çocuk babasıdır.

Yayınlanmış kitapları:

- İnsanın Teknolojik Yalnızlığı
- Demokrasinin Kısa Tarihi
- Demokrasinin Çok Kısa Tarihi

DEMOKRASİNİN ÇOK KISA TARİHİ

Dr. Şadi YAZICI

Tuzla Belediye Başkanı

işaret

İŞARET YAYINLARI: 205

İnceleme - Araştırma

Eserin Adı ve Yazarı

DEMOKRASİNİN ÇOK KISA TARİHİ

Dr. Şadi YAZICI

1. Baskı: İstanbul, 2017

© Dr. Şadi Yazıcı - İşaret Yayınları

Yayın Yönetmeni

Dr. İsmet Uçma

Yayın Koordinatörü

Mehmet Ali Uçma

Editör

Erdal Sarıçam

Mizanpaj

DBY Ajans

Kapak Tasarımı

Yunus Karaarslan

Baskı-Cilt

Şenyıldız Yay. Matbaacılık Ltd. Şti.

Gümüşsuyu Cad. Işık Sanayi Sitesi No: 19/102

Topkapı / İstanbul Tel: 0212 483 47 91-92

(Sertifika No: 11964)

ISBN 978-975-350-338-9

Sertifika no: 15826

Mizanpaj programı: InDesign

Karakter: Utopia Std

Font/Satır arası

Metin: 10,5/14,2 pt.

Alıntılar: 9,5/13 pt.

İŞARET YAYINLARI

Hobyar Mah. Ankara Cad. Ünal Han No: 21/1

34110 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: +90 212 519 17 28 - 528 30 63 Faks: +90 212 528 30 59

isaret@isaretyayinlari.com.tr • www.isaretyayinlari.com.tr

İçindekiler

Sunuş.....	9
Giriş.....	11

I. BÖLÜM

Antik Çağ, Toplumsal İşbölümü, Güvenlik ve

Sosyal İlişkiler / 19

Teknik.....	23
Felsefe ve Bilim Felsefesi.....	25
Bilim.....	31
Sanat.....	32
Siyaset.....	33
Matematik ve Geometri.....	36
Tıp.....	38
Adalet.....	40
Din.....	41
İnanç.....	42
Devlet ve Nizam Şekli.....	44
Vahşi Kapitalizm.....	48
Sosyoloji.....	51

II. BÖLÜM

Magna Carta, Rönesans ve Sanayileşmeyle Gelen Modern Dünyanın Temelleri / 53

Magna Carta.....	54
Rönesans ve Reform	55
Avrupa Aydınlanması	56
Virginia Haklar Beyannamesi	57
Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi.....	58
Fransız Devrimi	59
İZM'ler Dönemi.....	60
Faşizm	61
Kapitalizm	62
Liberalizm	63
Sosyalizm.....	64
İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi	64
“İnsan” Hayvanat Bahçeleri	67
Kölelik	68

III. BÖLÜM

Modern ve Postmodern Düşünce Dönemi ve İletişim Çağı / 69

Modern Düşünce Dönemi	69
Postmodern Düşünce Dönemi.....	70
Bilgi Çağı ve Bilgisayarın Hayatımıza Girişi	73
Globalleşen Dünyada Zaman Dilenciliği	75
Sosyal Medyada Tuhaf Takıntılar.....	76
Bilginin Güç Olarak Kullanılması	77
Gelişen Teknoloji, Akıllı Dünya, Akıllı Telefonlar ve Akıllı Evler	78
Yaşamak İçin Sömürmek.....	80

IV. BÖLÜM

Yenidünya Düzeni, Türkiye ve Rusya Faktörü / 81

Yenidünya Düzeni.....	81
Türkiye ve Rusya Faktörü	83

V. BÖLÜM

İlk Türk Demokrasisi ve 31 Mart Vakası.....	85
Celali İsyanları	87
30 Mayıs 1876 Darbesi.....	89
Hidiv İsmail Paşa'nın Osmanlı'ya İhaneti	94
Arabî Paşa İsyanı ve İngilizlerin Mısır'ı İşgali	96
II. Meşrutiyet'in İlanı, 31 Mart Vakası ve Sultan II. Abdülhamit	98
Eğitim Kurumları.....	104
Sağlık Kurumları ve Sosyal Hizmetler	105
Kent Estetiği	106
27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi.....	108
12 Mart 1971 Askeri Muhtırası	119
12 Eylül 1980 Askeri Darbesi	124
28 Şubat 1997 Postmodern Askeri Darbesi.....	128
Adalet ve Kalkınma Partisi ve Recep Tayyip Erdoğan	137

VI. BÖLÜM

Cumhuriyet Tarihimizin En Hain Darbe Girişimi ve FETÖ / 141

FETÖ nedir?	141
FETÖ'nün Anatomisi ve Halkın Psikolojisi	147
Bu Noktaya Nasıl Gelindi?	152
MİT Krizi.....	156
Gezi Ayaklanması.....	157
Devlete “17-25 Aralık” Operasyonu	158
MİT Tırlarının Durdurulması.....	159
Eleştirilere Kısa Bir Cevap.....	163
15 Temmuz 2016 Hain Darbe Girişimi	165
Cumhurbaşkanı'nın Halkı Daveti	167
Darbe Girişiminin Arkasındaki Derin Güçler.....	169
Darbe Girişiminde Halkın Tepkisi.....	172

Yenikapı Ruhı	174
Milli İrade	175
FETÖ'nün, Devlet Geleneğine Verdiği Zararlar.....	176
15 Temmuz'un Neden Olduğu Başka Zararlar	177
15 Temmuz'un Sonuçları.....	178
Bir Hatırlatma	179
Yeni Terör ve Terörist Tanımları.....	182
Sonuç	185
Kaynaklar	187

Sunuş

İnsanlığın yeryüzündeki serüveninin Hz. Adem'le başladığını bildiren üç kutsal kitabın tek tahrif edilmemişi olan yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim, insanın henüz insan olmadan önce de çok uzun bir gelişme süreci geçirdiğini ima ederek şöyle diyor:

“İnsan(ın tarih sahnesinde görünmesin)den önceki dönem, sonsuz bir zaman kesitinden ibaret (değil) midir; insanın henüz dikkate değer bir varlık olmadığı (bir zaman kesiti)?” (İnsan Suresi/1)

Sonra insan sorumlu bir varlık olarak tarih sahnesine çıktı ve donatıldığı tüm yeti, yetenek ve özelliklerle kendini, çevresini ve geleceğini inşa etmeye başladı. Bu sosyolojik evrenin ne kadar sürdüğü hakkında antropolog ve paleontologların verdiği bilgilere bakılacak olursa, binlerce yıl insanlık son derece basit, sade ve belirsiz bir hayat yaşadı. Ne var ki, Yüce Allah'ın kendisine ihsan ve in'amda bulunduğu yeti ve yeteneklerle bir zaman sonra dünyanın en güçlü, muktedir ve belirleyici varlığı haline geldi.

İnsanlık sorunları da işte o zaman belirgin bir hal aldı. Nüfusu arttı, beslenme, barınma ve diğer biyolojik/psikolojik

ihtiyaçları çoğaldı, bunların karşılanabilmesi, hakça pay edilebilmesi insanlar arasında çeşitli iş bölümlerinin yapılması gereğini ortaya çıkardı. Ancak bunlarla beraber, donatıldığı yeti ve yeteneklerin arasına serpiştirilmiş bencillik, egemen olma, sahiplenme, kıskanma, haset ve fesat gibi kötücül dürtüler de insan eylemlerinin yön ve amacında sapmalar meydana getirmeye başladı.

İşte o günden sonra, insanoğlunun yeti, yetenek ve donanımlarını kullanma becerisi ile yukarıda saydığımız kötücül dürtülerinin birleşmesinden, çarpışma ve çatışmasından beslenen bir muhassala olarak siyaset denen gerçeklik de tarihi şekillendirmeye başladı.

Dr. Şadi Yazıcı, endüstriyel bir ürünü nihai haliyle değil, üretim süreçlerinin ilk basamağındaki hammadde haliyle ele alıp adım adım ürün haline gelişini anlatan bir bilim adamı gibi, bu eserinde, insan faaliyetlerinin en önemlilerinden biri olan “siyaset” olgusunu benzer bir ayrıntıyla ele alıyor; siyasetin çok yönlü ve tarih yapıcı işlevine dair önemli çıkarımlarda bulunuyor. Ancak bütün anlatımlarını, bir ipliğe dizdiği boncuk taneleri gibi, 15 Temmuz 2016’daki hain askeri kalkışmanın öncesine ve sonrasına bağlayarak Türkiye’nin sancılı demokrasi tarihini büyük bir vukufiyetle irdeliyor. Yetinmiyor, roman tadındaki akıcı üslubu, vakıya uygun anekdotları ve heyecan dolu yaklaşımları ile tarihe intikal etmeyi hak eden önemli tespitlerde bulunuyor.

İşaret Yayınları olarak, Dr. Yazıcı’nın bu eserinin de diğer çalışmaları gibi ilgiyle okunup takdir göreceğine inanıyor, başarılı ve verimli çalışmalarının bundan sonra da devamını diliyoruz.

Dr. İsmet UÇMA
İstanbul, 2017

Giriş

Ünlü Fransız tarihçi ve sosyolog Maxime Leroy’un bir tespitiyle başlamak istiyorum. Leroy, çağdaş cemiyet ekseninde yazdığı yazıların birinde, “Cemiyeti kıvrandıran ıstırapların hiçbirisi zannedildiği kadar yeni değildir; dolayısıyla ilaçlar da yeni değildir.” diyor. Bu çok çarpıcı bir ifade... Leroy bu tespitiyle, aslında sadece yaşadığı döneme ya da bugüne değil, bir anlamda geleceğe de ışık tutuyor. “Dün” yeni olmayan birçok ıstırap ve ilaçlar, kuvvetle muhtemeldir ki, bugün olduğu gibi gelecekte de var olmaya devam edecek. Bu ıstırapı belli sebeplere bağlı sosyolojik tepkiler ve kitlesel sosyal olaylar şeklinde tanımlayabiliriz. Belki şekil değiştirecek, belki isim değiştirecek belki de farklı sebeplerle ortaya çıkacak. Durum her ne olursa olsun, küçük veya büyük ölçekli toplumsal sorunlar yaşanmaya devam edecek. Tabii, tehdidi ortaya koyan varlığın gücü, potansiyeli ve niteliği ölçüğünde.

Bu sosyolojik tepkilereve kitlesel sosyal olaylara bakıldığında, genelde bunları doğuran belli başlı birkaç faktörün olduğunu söyleyebiliriz. Bu faktörlerin en başındaysa hiç şüphesiz, insanın bitmek tükenmek bilmeyen arzu ve istekleri

geliyor. Sizler buna “hırs” da diyebilirsiniz. İnsanın arzu ve istekleri, dahası hırsları ve ihtirasları hiç bitmeyen bir yapıya sahip. Bu da biraz, bulunduğu konum ve edindiği güçle ilişkili... Ne kadar yüksek bir makama gelir ve ne kadar büyük bir güce erişerseniz, bu ölçekte bir hırsa ve ihtirasa sahip olursunuz. Tabii, istisnaları saymazsak... Doğal olarak belli makama ve güce erişmiş her insandan aynı patolojik davranışı bekleyemeyiz. Bu biraz da insan egosunun düzeyiyle ilgili bir mesele... Tatmin edilmeye muhtaç bir ego makam ve güçle birleşince, hırs ve ihtiraslar ortaya çıkıyor. Bu durumsa farklı hedef ve amaçları yaratıyor. Örnek verelim: Bir asker olduğunuzu düşünün. Elinizin altında size itaat eden büyük bir kitle var. Üstelik size çoğunlukla hiç sorgulamadan itaat ediyorlar. Çevrenizdekiler de sizin bu gücünüzü görüyor ve kendi hedef ve menfaatleri doğrultusunda “Neden geniş kapsamlı gerçek egemenlik sadece size ait olmasın?” diyor. Siz de kalkıp arkanızdaki gücü kullanarak, örneğin ülke yönetimini ele geçirmeye çalışıyorsunuz. Veya savaş başlatıyorsunuz. Ya da muhalif unsurlarla acımasızca mücadele yapıyorsunuz. Az önce de ifade ettiğimiz gibi; bütün bunlar konum ve güç ölçüğünde... Sonuçta ya başarılı oluyorsunuz ya da başarısız... Her iki durumda da sizi nelerin beklediğini biliyorsunuz. Bu, gerek tarihin ilk dönemlerindeki ilkel toplumlarda gerekse günümüzdeki modern toplumlarda sıkça rastlanılabilecek bir durumdur. Ne acı ki, bunu biz de birkaç defa kendi ülkemizde yaşamış bir toplumuz.

Burada korkutucu olan şudur: İnsan hırsları ve ihtirasları sabit kalmasına rağmen, gelişen sanayi ve teknoloji sebebiyle, bu tip davranışlar geçmişe oranla bugün daha yıkıcı sonuçları doğurabilmektedir. Nüfus artışı ve toplu yaşama kültürü, yıkıcı sonuçların ölçeği açısından önemli bir faktördür. Bir anda alınan çılgınca bir karar, yine bir anda yüz binlerce

insanın ölümüne sebep olabiliyor. Burada kamplaşmaları, radikal fikir ayrılıklarını ve ilkesel farklılaşmaları da tetikleyici argümanlar arasında değerlendirmek gerekir. Sonuçta, kargaşa ve anarşi... Toplu kıyımlar, ani müdahaleler ve daha fazla acı, daha fazla can kaybı... Her reaksiyonda kaybeden aslında sadece “insan” oluyor.

Bu bağlamda 15 Temmuz darbe girişimini de anmadan geçmeyelim. Zira bu olay da az önce ifade ettiğimiz sebep ve sonuçlarla yakından ilişkili...

Hadi, hatırlayalım:

Bilindiği gibi ülkemiz demokrasiyle idare ediliyor. Belli dönemlerde seçimler yapılıyor ve milletimizin tercihi doğrultusunda siyasi kadrolar devlet idaresinde görev alıyorlar. Milletimiz kimi veya hangi siyasi partiyi tercih ederse, o kişi ve siyasi parti iktidara geliyor. Mustafa Kemal’in “Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir!” şeklindeki veciz sözü de bu anlamda belirleyici bir role sahip. Buna rağmen, milli iradeyi ve demokratik işleyişi kabullenmek istemeyen bazı kişiler (genellikle askerler) kendi siyasi ve ideolojik tercihleri doğrultusunda ülke yönetimine doğrudan ya da dolaylı olarak müdahale etmeye kalkıyorlar. Biliyorsunuz; bu müdahale, şu an işbaşında olan Ak Parti hükümetlerinden önce birçok defa yaşandı. Biz buna darbe veya askeri müdahale diyoruz. Bu durum daha çok, geri kalmış ülkelerde veya demokrasisi oturmamış toplumlarda yaşanıyor. Mesela bir örneğini yakın zamanda Mısır’da görmüş bulunuyoruz. Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi, milletin büyük tevaccühüyle iktidara gelmesine rağmen, General Abdülfettah Sisi tarafından makamından zorla indirildi. Buna direnen, askerlerin bu çirkin müdahalesine itiraz eden binlerce demokrasi aşığı maşum insan yok yere hayatını kaybetti. Yüzlerce Mısırlı haksız

yere hapishanelere gönderildi. Yüzlercesi sakat kaldı. Ve daha nice travmatik olaylar... Feci bir durum...

Asker eliyle benzer olaylar ülkemizde de 1960, 1971, 1980 ve 1997 yıllarında yaşandı. Kiminde doğrudan ülke yönetimine el konurken, kimindeyse üzerinde uygulanan baskıyla siyasi aktörlerin ya istifa etmeleri sağlandı ya da istemedikleri işlere imza atmaya mecbur bırakıldı.

15 Temmuz'da yaşanan olaysa "alıştığımızın" çok ötesinde... İlk defa "sivil" bir insan, sözde bir "din adamı", sözde bir "kanaat önderi", başta ordu, yargı ve emniyet olmak üzere birçok resmi kurumda organize ettiği "adamlarını" harekete geçirecek bir darbeye cüret etti! Adına FETÖ/PYD (Fethullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması) dediğimiz bu gizli yapılanma, 30 yılı aşkın bir sürede devlet içinde organize olmuş ve bugün kendilerine boyun eğmeyi reddeden meşru hükümete yönelik bir darbe girişiminde bulunmuştu. İnanılır gibi değil! Ancak bu sefer başkaydı! Darbe girişiminin kendisi, niteliği açısından bir "ilk" olduğu gibi, karşılaştığı tepki de bir "ilk"ti. Geçmişte, darbelerden çok canı yanmış ve ağır bedeller ödemek zorunda kalmış olan aziz milletimiz, bu çirkin darbe girişimine karşı tek yürek olmuş ve kendisine doğrultulan silahlara aldırmandan var gücüyle karşı koymuştu. Bakınız, bu çok önemli... Hangi siyasi görüşten olursa olsun, tüm millet tek vücut halinde darbeye karşı birleşmiş, tüm iç ve dış düşmanlara büyük bir cesaret ve demokrasi dersi vermişti. Evet, büyük bir demokrasi dersi... Peki, sadece bu kadar mı? Tabii ki, hayır! Milletimiz 15 Temmuz ruhuyla, dünyanın merkezinde, Ortadoğu'da Türkiyesiz hiçbir plan yapılamayacağını da mesajını vermiş oldu. Anadolu'nun yiğit insanları, tüm dünyayı "Bu bölge bizim ve biz olmadan asla olmaz!" çığıyla selamlamıştı. Bu duruşuyla, adına "Yeni Dünya

Düzeni" dedikleri kirli ve karanlık senaryoyu da adeta kaldırıp bir köşeye atmıştı.

15 Temmuz direnişi, Türkiye'de olduğu gibi dünyada da kesin egemenliğin millete ait olması gerektiği ilkesini altın harflerle demokrasi tarihine kaydetmiştir. Bu hadise, sadece Türkiye için değil, tüm bölge siyaseti için de önemli bir örnekti; bir milattı. Her şeyden öte, her platform için geçerli olacak olan "15 Temmuz'dan önce" ve "15 Temmuz'dan sonra" deyiminin doğmasını sağlamıştı.

Nihayetinde Fethullah Gülen'in lideri olduğu FETÖ terör örgütü başarısız olmuş ve örgüt mensuplarının büyük bir kısmı yakalanıp yargıya teslim edilirken, maalesef bazı elebaşları yurt dışına kaçmayı başarmıştı.

Bu, dünyada çok az örneği olan bir hadisedir. Hele milli tarihimizde, her bakımdan bir ilktir. İlk kez sivil halk, kendi seçtiği siyasi iktidarı korumak adına tankların, topların, silahların üzerine atılmış ve darbeye karşı demokrasiyi koruma altına almıştı. Çünkü aziz halkımız, meselenin bir parti, bir iktidar, bir "kişi" olmadığını; asıl meselenin bağımsız Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve demokrasimiz olduğunun farkındaydı. Nihayetinde darbe girişimi püskürtüldü ve milli irade ezici bir üstünlükle galip geldi.

Peki neden? Neden, bir "sivil imam" kendi devletini ele geçirmeye çalışır? Neden, kendi milletinin özgür iradesiyle iktidara gelen siyasileri tutuklamaya, hatta öldürmeye kalkar? Neden, kendilerine birçok alanda hizmet zemini sağlamış siyasal iktidarı, hiçbir acıma ve merhamet duygusu olmaksızın yok etmeye teşebbüs eder? Bu affedilmez bir nankörlük değil midir? Bu, Fethullah Gülen ve ekibinin akıl almaz çılgınlığı değil midir? Bu hırs, bu ihtiras, bu "güç zehirlenmesi" neden peki? Evet, bu hırs ve ihtiras nedendi? Üzerinde